

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף כב

נר חנוכה שהניחו למעלה מעשרים אמה פסול כמו בסוכה ובקורת המבוי, משום שהעין לא שולטת בגובה כזה ואין כאן פירסומי ניסא.

נר חנוכה מצוה להניחו בטפח הסמוך לפתח, משום שאם ירחיקנו מהפתח לא יהיה ניכר שבעל הבית הניחו שם. ומניחו בצד השמאלי של הפתח, כדי שיהיה ונר חנוכה משמאל ומזוזה מימין.

אסור למנות מעות כנגד נר חנוכה, כדי שלא יהיו מצוות בזויות עליו. דין זה נלמד ממצות 'כיסוי הדם' - שהשוחט חיה או עוף צריך לכסות את דמו בעפר, ואסור לו לכסות ברגל כדי שלא יהיו מצוות בזויות עליו.

אסור להשתמש בקישוטי סוכה כל ימי החג (עד לאחר שמיני עצרת). ואם עשה תנאי ואמר "איני בודל מהם כל בין השמשות של כניסת יו"ט ראשון", מותר לו להשתמש בהם משום שלא חלה עליהם קדושה.

הגמרא מביאה שלוש מקומות בהם נחלקו רב ושמואל ונפסקה הלכה כשמואל (מקומות אלו הם יוצאים מן הכלל משום שבשאר המקומות הכלל הוא ש"הלכתא כרב באיסורי"):

(1) לדעת רב - אסור להדליק מנר לנר (בנרות חנוכה), כלומר להעביר את האש מנר לנר ע"י קיסם. הדבר אסור משום ביזוי מצוה, שהרי הקיסם שבו הוא מעביר את האש מנר לנר הוא אינו של מצוה. **לדעת שמואל** - מותר להדליק מנר לנר.

(2) לדעת רב - אסור להתיר חוטי ציצית בבגד זה כדי לקושרם בבגד אחר. **לדעת שמואל** - מותר.

(3) לדעת רב - אין הלכה כרבי שמעון בגרירה, כלומר לדעת ר"ש "דבר שאינו מתכוון מותר" (בשבת). כגון הגורר ספסל על הקרקע אם הוא אינו מתכוון לעשות חריץ בקרקע - מותר לו לגרור, ואם הוא מתכוון לעשות חריץ - אסור לו לגרור משום תולדה של מלאכת חורש או בונה. **לדעת שמואל** - הלכה כר"ש בגרירה.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

נחלקו האמוראים האם טעמו של רב לאסור הדלקה מנר לנר הוא משום "ביזוי מצווה", ואז יהיה מותר להדליק מנר לנר ממש ללא קיסם ביניהם. או שטעמו הוא משום "מכחיש מצווה", ואז יהיה אסור להדליק גם מנר לנר ממש ללא קיסם ביניהם, משום שע"י שמדליק מנר נר זה נראה כאילו הוא נוטל קצת מאורו של הנר הראשון.

מעשר שני אין שוקלין כנגדו דינרי זהב: מי שחילל פירות מעשר שני על דינרים (ובכך קדושת הפירות עברה לדינרים), אסור לו לשקול דינרי זהב אחרים כנגדם כדי לבדוק אם הם שלמים, משום ביזיון למעשר שני.

ואפילו אם שוקל את הדינרי זהב לצורך מצווה - משום שרוצה לחלל עליהם אח"כ מעשר שני, אסור. למסקנת הגמרא הדבר אסור משום שמא ימצא שאין המשקל של הדינרים מכונן כרצונו ולא יחלל עליהם פירות של מעשר שני, ונמצא שביזה את דינרי המעשר שני שלא צורך.

הגמרא מסתפקת האם "הדלקה עושה מצווה" כלומר שעיקר מצוות נר חנוכה תלויה בהדלקה, או ש"הנחה עושה מצווה" כלומר שעיקר מצוות נר חנוכה תלויה בהנחת הנר במקומו.

הגמרא מנסה להוכיח מכך שאמר רבא שמי שמחזיק נר חנוכה בידו משעה שהדליקו עד שהוא כבה לא קיים את המצווה, משמע שהנחה עושה מצווה, ומכיון שלא הניח את הנר לא יצא ידי חובה. הגמרא דוחה ראייה זו משום שאפשר לומר שלא יצא ידי חובה כיון שאין כאן פרסום הנס, שהרואה אותו אומר שהוא מחזיק את הנר לצרכו ולא לצורך נר חנוכה.

הגמרא מנסה להוכיח מכך שאמר רבא שמי שהדליק נר חנוכה בביתו ואח"כ הוציאו החוצה לא יצא ידי חובה, משמע שהדלקה עושה מצווה, ומכיון שלא הדליק במקום החיוב (= בחוץ) לכן לא יצא ידי חובה. הגמרא דוחה ראייה זו, שהרואה אותו אומר שהוא מחזיק את הנר לצרכו ולא לצורך נר חנוכה כנ"ל.

